

Khu BTTN Cù Lao Chàm

Tên khác:

Không có

Tỉnh:

Quảng Nam

Diện tích:

1,535 ha

Toạ độ:

15°52' - 16°00' N, 108°22' - 108°44' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Duyên hải Nam Trung Bộ

Có quyết định của Chính phủ:

Có

Đã thành lập Ban quản lý:

Không

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Có

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

B, C

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Có Bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Cù Lao Chàm là khu bảo tồn thiên nhiên theo Quyết định số 194/CT ngày 9/8/1986 của Hội đồng Bộ trưởng, với diện tích 1.535 ha (Bộ NN&PTNT, 1997). Năm 1994, Ủy ban Nhân dân thị xã Hội An đã xây dựng Dự án đầu tư khu bảo tồn thiên nhiên xác định Diện tích khu bảo tồn thiên nhiên là 1.544 ha, bao gồm phân khu bảo vệ nghiêm ngặt 799 ha và phân khu phục hồi sinh thái 745 ha. Dự án đầu tư này đã được Ủy ban Nhân dân Tỉnh Quảng Nam - Đà Nẵng phê duyệt theo Quyết định số 1272/QĐ-UB ngày 11/7/1994 (Chi cục Kiểm lâm Quảng Nam, 2000) và được Bộ Lâm nghiệp thẩm định tại văn bản số 3841/CNR ngày 22/12/1994. Ban Quản lý Khu Bảo tồn Thiên nhiên chưa được thành lập, tuy nhiên, Cù Lao Chàm được công nhận là rừng đặc dụng thuộc sự quản lý của Hạt Kiểm lâm thị xã Hội An. Hạt hiện có một trạm với hai cán bộ tại Cù Lao Chàm (theo lời Thái Truyền, Phó Giám đốc Chi cục Kiểm lâm Quảng Nam, 2003).

Cù Lao Chàm có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 được xây dựng bởi Cục Kiểm lâm - Bộ NN&PTNT với diện tích 1.535 ha (Cục Kiểm lâm, 2003), danh lục này hiện vẫn chưa được Chính phủ phê duyệt.

Địa hình và thủy văn

Khu BTTN Cù Lao Chàm thuộc xã Tân Hiệp, thị xã Hội An. Cả quần đảo là khu bảo tồn, gồm một đảo lớn và 7 đảo nhỏ hơn, nằm cách xa bờ biển miền Trung Việt Nam khoảng 12 km. Đảo lớn nhất là Hòn Lao, có diện tích hơn 1.317 ha. Địa hình đảo Cù Lao Chàm nổi lên hai đỉnh cao, một ở trung tâm cao 517 m và đỉnh kia cao 326 m ở tận cùng phía tây.

Đa dạng sinh học

Có ít thông tin về giá trị Đa dạng sinh học phần trên đất liền của khu bảo tồn. Rừng tự nhiên che phủ diện tích 532 ha tương đương 35% tổng diện tích, trong khi rừng trồng chiếm hơn 30 ha (theo Trương Văn Kha, Hạt trưởng Hạt Kiểm lâm thị xã Hội An, 2003). Thảm thực vật tự nhiên ở các đảo là rừng thường xanh đất thấp, mặc dầu rừng trên các đai thấp đã bị phá huỷ nặng nề và bị thay thế bởi rừng cây bụi thứ sinh.

Cán bộ kiểm lâm tại Khu BTTN đã ghi nhận sự có mặt của một số loài khỉ *Macaca* sp., Thằn lằn *Varanus* sp. và Trăn *Python* sp. (A. Tordoff, số liệu riêng). Hiện tại đã ghi nhận được 265 loài thực vật có mạch tại khu bảo tồn (ADB, 1999). Hơn thế, đã có một loài Yến *Collocalia* sp. ghi nhận làm tổ tại đảo Hòn Kho trong Khu BTTN.

Các vấn đề về bảo tồn

Đe dọa chủ yếu đến đa dạng sinh học trên cạn của khu bảo tồn được ghi nhận bởi Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB, 1999) là hiện tượng phá rừng vẫn còn tiếp tục. Rừng bị huỷ hoại là hậu quả của việc khai thác quá mức gỗ và củi (Chi cục Kiểm lâm Quảng Nam, 2000). Tồn tại những vấn đề này là do công tác quản lý không hiệu quả và sự hiểu biết hạn chế về vấn đề bảo tồn trong cộng đồng (ADB, 1999). Giông bão cũng gây nên những tác hại đến đa dạng sinh học khu bảo tồn (Chi cục Kiểm lâm Quảng Nam, 2000).

Khai thác quá mức tổ yến là mối đe dọa tiềm năng đối với quần thể loài này trong Khu BTTN. Tuy nhiên, việc thu hoạch tổ yến đang được quản lý chặt chẽ bởi các cơ quan chức năng của UBND thị xã Hội An. Thời gian thu hoạch tổ Yến đã được giới hạn còn 2 lần/năm, các hang động có tổ Yến đã được bảo vệ quanh năm.

Các giá trị khác

Là một hòn đảo duy nhất trong quần đảo có nước ngọt lâu dài nên Hòn Lao là đảo duy nhất có dân sinh sống. Hiện có khoảng hơn 3.000 người sinh sống trên đảo phân làm hai làng chính (Theo ông Trịnh Văn Toàn, Phó Chủ tịch UBND thị xã Hội An, 2003). Rừng trên đảo Cù Lao Chàm có tác dụng bảo vệ nguồn nước của 4 con suối, bảo vệ rừng là cần thiết và là đòi hỏi đối với việc bảo vệ nơi cư trú lâu dài trên đảo.

Do ở gần với cảng Đà Nẵng và thị xã Hội An, nên các đảo ở đây có tiềm năng phát triển du lịch (ADB, 1999). Trên thực tế, các cơ sở hạ tầng đầu tiên phục vụ cho du lịch đã được xây dựng trên đảo năm 2003.

Các dự án có liên quan

Từ năm 1994 đến 1998, chương trình 327 của nhà nước đã hỗ trợ kinh phí cho các hoạt động liên quan đến Lâm nghiệp tại Cù Lao Chàm gồm cả các hợp đồng bảo vệ rừng, giao khoán đất rừng cho các hộ gia đình, trồng rừng và trồng các loại cây khác nhau. Từ năm 1999, chương trình 327 đã được thay thế bằng chương trình 661 và nguồn kinh phí chính lại được lấy từ chương trình này (Theo ông Trương Văn Kha, Hạt trưởng Hạt kiểm lâm thị xã Hội An, 2003).

Từ 2003 đến 2006, Bộ Thủy sản sẽ triển khai dự án *Hỗ trợ mạng lưới các khu bảo vệ biển tại Việt Nam*, do

Danida tài trợ. Một trong những mục tiêu chính của dự án là nhằm thành lập khu bảo vệ biển Cù Lao Chàm (Xem phiếu thông tin khu bảo vệ biển Cù Lao Chàm). Hiện nay vẫn chưa rõ phần đất liền đã được công nhận là Khu BTTN Cù Lao Chàm hay chưa, hay khu vực này sẽ được thiết kế nằm trong khu bảo vệ biển mới.

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được tiến hành đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Kế hoạch quản lý chưa được xây dựng.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Cù Lao Chàm không phù hợp với các mục đích đầu tư của VCF do không đáp ứng tiêu chí có tầm quan trọng Quốc tế trong công tác bảo tồn đa dạng sinh học.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	
A _{II}	
B _I	Quyết định số 194/CT, ngày 09/08/1986
B _{II}	Bảo tồn thiên nhiên
B _{III}	Chịu sự quản lý của UBND Tỉnh
C _I	
C _{II}	Rừng đặc dụng do Hạt kiểm lâm quản lý

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

ADB (1999) Draft coastal and marine protected areas plan. Hanoi: Asian Development Bank.

Nguyen Chu Hoi, Nguyen Huy Yet and Dang Ngoc Thanh eds. (1998) "Scientific basis for marine protected areas planning". Hai Phong: Hai Phong Institute of Oceanography. In Vietnamese.

Nguyen Huy Yet and Vo Si Tuan (1995)
"Information on proposed marine protected areas on
the coast of Vietnam". Hai Phong: Hai Phong Institute
of Oceanography. In Vietnamese.

Vietnam News (2003) Cham islanders bring in
swift profits. Vietnam News 9 March 2003.

